

**Inventaris van het archief van Fietsersbond Brussel
en de voorlopers Cyclo en 't Greun Veloske
(1991 - 2010)**

(S/2014/112)

Gert Van Overstraeten

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
2015

INLEIDING

Historische inleiding

In 1990 richtte in Brussel een Nederlandstalig groepje strijdlustige fietsers de fietsactiegroep 't Greun Veloske op. Door middel van de fietsmanifestatie Binnenband, kleine acties, studiedagen, enquêtes, en persberichten trachten ze de fietsproblematiek in het Brusselse onder de aandacht te brengen en te ijveren voor een fietsveilige stad. Hierbij werd vanzelfsprekend ook samengewerkt met gelijkgezinden, zowel in Brussel (vnl. de Franstalige tegenhanger GRACQ) als Vlaanderen, waar in 1995 't Greun Veloske mee aan de wieg stond van de Fietsersbond. Al snel kwam er ook meer en meer samenwerking en overleg tot stand met de bevoegde officiële Brusselse instanties.

Naar de eeuwwisseling toe evolueerde het Greun Veloske meer en meer naar een lobbygroep die haar werk deed achter de schermen terwijl andere gelijkgezinde organisaties de acties voerden die meer in de publieke belangstelling stonden. Hierdoor kregen de militanten van de groep het gevoel geïsoleerd te raken van de basis waarnaast ook de te grote vergaderdruk, zowel intern als extern, begon door te wegen.

In 2000 wordt een tweede adem gevonden wanneer van de vzw 't Greun Veloske gebruik wordt gemaakt om het Brusselse fietsatelier Cyclo op te richten, een tewerkstellingsproject dat opleiding gaf tot fietshersteller. De naam van de nieuwe organisatie wordt Cyclo-Brusselse afdeling van de Fietsersbond. De samenwerking was evenwel maar een kort leven beschoren. Reeds enkele jaren later -in 2003- volgt een boedelscheiding tussen Cyclo en de organisatie die vanaf dan als nieuwe vzw Fietsersbond Brussel door het leven gaat.

De hernieuwde Fietsersbond Brussel nam meteen een vliegende nieuwe start. Er wordt een heus secretariaat uitgebouwd in het Fietsershuis te Elsene en een website gelanceerd, en dit met (voor de eerste maal) betaalde werkkrachten. Het aantal straatacties, fietstochten, fiets-educatieve projecten, publicaties en pers- en infomomenten nam al snel gevoelig toe. Dit gebeurde in samenwerking met de andere fietsactiegroepen in het Brusselse en met de overkoepelende Fietsersbond, hetgeen mee ondersteund werd door het toenemende aantal leden en lokale afdelingen die opgericht werden.

Deze opvallende dynamiek liep parallel met de stijgende aandacht voor en het groeiende aantal fietsers in het Brussels gewest. En ook de politieke besluitvorming in het Gewest speelde in op en volgde deze trend.

Cynisch genoeg werd uiteindelijk het grootste probleem voor de Fietsersbond Brussel zijn eigen succes. Na de succesvolle organisatie van de massafietstocht BicyCity in 2007 waaraan 10000 fietsers deelnamen stelde men vast dat de draagkracht van de vereniging, zowel organisatorisch als financieel, niet langer voldoende was. Uiteindelijk werd in 2008 besloten tot een volledig eenwording met de Fietsersbond, waardoor uiteindelijk één organisatie ontstond die al de Nederlandstalige fietsers in Vlaanderen en Brussel vertegenwoordigde.

2. Archivalische inleiding

2.1. Bereik en inhoud

Het archief van de voorlopers van de Fietsersbond Brussel is verre van volledig. Dit is niet zo verwonderlijk gezien het veelal over andere mensen, op andere locaties, in een verderaf gelegen periode gaat. Van 't Greun Veloske reste slechts een doos met de bewijsstukken bij de boekhouding over de periode 1991-2000. Dit is jammer genoeg niet veel, maar tussen deze boekhoudkundige stukken werden dan toch nog een aantal interessante stukken in verband met de werking teruggevonden. Voor de daaropvolgende Cyclo-periode geldt hetzelfde

verhaal, met slechts één ringmap van de toenmalige voorzitter Jeroen De Smet die een inzicht geeft in de beginperiode 2000-2001.

Van de werking van Fietsersbond Brussel is dan weer heel wat meer archiefmateriaal bewaard gebleven, en de activiteiten tijdens deze periode zijn dan ook veel beter gedocumenteerd en te volgen. Globaal genomen kan dan toch gesteld worden dat het archief in zijn geheel vele hiaten vertoont, maar alles te samen toch een mooi beeld geeft van het wel en wee van de Brusselse fietsactivisten over de periode 1990-2008.

Eén inventarisnummer -nr. 74- hoort eigenlijk niet thuis in deze inventaris. Het is archief van Caroline Wouters, welke werkzaam was voor BicyCity ten tijde van de organisatie van dit nationale fietsevenement. Vermoedelijk belande het bij het archief van de Fietsersbond Brussel toen na de afloop van het evenement al het archief met betrekking op de organisatie ervan te samen werd opgeborgen.

2.2. Verwerving

Eind 2012 verhuisde het nationaal secretariaat van de Fietsersbond van Antwerpen naar Brussel, waar te samen met de Brusselse werkkraacht die tot dan zijn vaste stek had in het Fietsershuis een nieuw kantoor betrokken werd. Naar aanleiding hiervan werd al het oud archief van het secretariaat dat niet meer gebruikt werd overgedragen aan Amsab-ISG, waarbij tegelijkertijd al het oud archief van de Brusselse Fietsersbond werd meegegeven. Hierbij bevonden zich ook één doos archief van 't Greun Veloske en één ringmap archief van Cyclo welke door een gelukkig toeval over de jaren heen bewaard bleven bij de Brusselse Fietsersbond, waar ze al die tijd in een kast lagen.

Dat als bewaarplaats gekozen werd voor Amsab-ISG is trouwens geen toeval; in het verleden werd hier al meermaals archief van het overkoepelend secretariaat in bewaring gegeven.

2.3. Selectie; verwijderd

-Bewijsstukken bij de boekhouding en rekeninguittreksels van 't Greun Veloske, 1991-2000, 1 archiefdoos

-Facturen en betalingsbewijzen bij de boekhouding; 2004-2008, 1 pak

-Subsidiegids Vlaamse projecten voor Brussel van de Vlaamse minister bevoegd voor Hoofdstedelijke Aangelegenheden

- Map 'voor een fietsvriendelijk beleid – meer fietsen, minder auto's' met het eisenplatform van Fietskampagne, in de aanloop naar de fietsinvasie op 15 mei 1994 in Antwerpen, 1 stuk

2.4. Omvang

0,77 strekkende meter (7 archiefdozen)

2.5. Voorwaarden voor raadpleging

Het archief is vrij raadpleegbaar, mits toestemming van de dienstdoende archivaris.

INVENTARIS

1. 't Greun Veloske (1990-2000)

1.1. Organisatie

1.1.1. Vergaderingen

01-03	Dossiers betreffende de Algemene Vergadering. 1991-1993	3 omslagen
01	1991	
02	1992	
03	1993	
04	Verslag van de Algemene Vergadering. 1995	1 stuk

1.1.2. Briefwisseling

05	Ingekomen stukken. 1991-1992	4 stukken
06	Uitgaande stukken. 1992	2 stukken

1.1.3. Statuten

07	Statuten. 1992, 1997	2 stukken
----	-------------------------	-----------

1.1.4. Leden

08	Formulieren met lidmaatschapsaanvragen. 1991	3 stukken
----	---	-----------

1.1.5. Financiën

09	Kladversie van het financieel jaarverslag. 1991	1 stuk
10	Financiële jaarverslagen. 1993-1996	4 stukken
11	Stukken inzake de financiën. 1993, 1995-1999	1 omslag
12	Ledenlijsten ter controle van de betaling van de lidgelden. [1992]	4 stukken
13	Stukken betreffende de inkomsten vanwege de krekelspaarders bij netwerk.	

- 1991-1994, 1996-2000 1 omslag
- 14 Kaartje (in de vorm van een baksteen) ‘Koop een baksteen van het Fietsershuis’ met de vraag naar financiële steun voor de renovatie van het pas gekochte Fietsershuis.
1999 1 stuk

1.2. Activiteiten

- 15 Stukken inzake fietsen, fietsers en een fietsbeleid.
z.d. 1 omslag
- 16 Nota ‘Fietsen in Brussel’, voor op de KWB-hoorzitting op 29 november 1991.
1991 1 stuk
- 17 Pamflet met concept van protestbrief tegen het uitblijven van de concrete uitvoering van de nieuwe verkeerswet, verspreid op De Binnenband in 1991.
1991 1 stuk
- 18 Pamflet met inschrijvingsstrook en brochure voor de fietstocht De Binnenband op 24 mei 1992 in het Brussels Gewest.
1992 2 stukken
- 19 Transcriptie van de voordracht in hoofde van de Fietsoverlegcommissie bij de voorstelling van het prototype van de fietsparking ‘Park ’n Bike’ op 16 september 1993, en pamflet met voorstelling Park ’n Bike-concept.
1993 2 stukken
- 20 Transcriptie van de voordracht van S. Brazier op de European Bicycle Day bij de opening van het internationaal auto-motor-fiets-salon van 13 tot 23 januari 1994 te Brussel.
1994 1 stuk
- 21 Stukken betreffende de 8^e Internationale Velo-City Conferentie te Bazel van 26 tot 30 september 1995.
1994 4 stukken
- 22 Omslag met 5 kaarten met fiets-educatieve tekeningen ‘Guido & Belle’ ter verspreiding in alle eerste twee jaren van het secundair onderwijs, met steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in samenwerking met BRAL en Réseau Idée.
[schooljaar 1994-1995] 1 stuk
- 23 Programma voor een publicatie over het 5e Internationaal Colloquium over Mobiliteit *Fietsen in de straat, stad op mensenmaat!* op 12 juni 1995 te Brussel.
1995 2 stukken
- 24 Politieke beleidsnota voor fietsers in het gewest van het Ministerie van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en Lawaaigids voor de Brusselaar van Stad Brussel, met vermeldingen van ’t Greun Veloske.
1994, z.d. 2 stukken

2. Cyclo- Brusselse afdeling van de Fietsersbond (2000-2003)

- 25 Geleidebrief bij het jaarverslag 2002 en kopie van de inleiding met aantekeningen.
2003 1 stuk
(Jaarverslag 2002 uitgelicht naar de bibliotheek)
- 26 Stukken inzake de financiën.
2001-2002 1 omslag
- 27 Stukken inzake werking en activiteiten van Cyclo; de Brusselse afdeling van de
Fietsersbond (van voorzitter Jeroen De Smet).
2000-2001 1 pak

3. Fietsersbond Brussel (2003-2008)

3.1. Organisatie

3.1.1. Jaarverslagen

- 28 Jaarverslagen Fietsersbond Brussel 2004 en 2005.
2004-2005 2 stukken
- 29 Concepten van de jaarverslagen.
2004-2006 3 stukken
(foto's uitgelicht naar fototheek)
- 30 Bijlage van het jaarverslag 2003 van de Fietsersbond Brussel, bevattende de
krantenartikelen die verschenen zijn.
2003 1 stuk

3.1.2. Algemene Vergadering

- 31 Dossier inzake de Algemene Vergadering van de Fietsersbond Brussel op 28 februari
2005.
2005 1 omslag

3.1.3. Raad van Bestuur

- 32 Tabel met overzicht van lopende projecten, financiële middelen, doel en prioriteit; ter
evaluatie en opvolging van de werking.
2005 1 stuk
- 33 Stukken betreffende de vergaderingen van de Raad van Bestuur, met werkdocumenten.
2006 1 omslag

3.1.4. Briefwisseling

- 34 Ingekomen en uitgaande stukken.
2005-2007, z.d. 1 omslag

- 35 Nota met adviezen en tips voor een efficiënter e-mailverkeer.
2006 1 stuk

3.1.5. Statuten

- 36 Stukken betreffende de statuten.
1997, 2000, 2003-2004, 2007 1 omslag
- 37 Vereffeningsdossier inzake de vrijwillige ontbinding van de Fietsersbond Brussel,
welke fusioneert met de Fietsersbond.
2008 1 pak

3.1.6. Financiën

- 38 Overzichtslijst Rekeningenstelsel voor de boekhouding.
2005 1 stuk
- 39-41 Dossiers inzake de subsidieaanvraag bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Stedenfonds).
2003-2007 3 omslagen
(Bevat jaar- en activiteitenverslagen over de jaren 2003, 2005 en 2006)
- 39 2003-2004
- 40 2004-2005
- 41 2006-2007
- 42 Stukken betreffende subsidieaanvragen voor projecten bij het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest en de Brussels Hoofdstedelijke Regering.
2006-2008 1 omslag
- 43 Stukken betreffende diverse subsidie- en betoelagingaanvragen.
2005-2006 1 omslag
- 44 Stukken inzake de subsidieaanvraag bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het project 'volwassenen leren fietsen van A tot
Z'.
2005 1 omslag
- 45 Dossier betreffende de subsidieaanvraag voor het project 'Bike To Work'.
2004, 2008 1 omslag

3.2. Activiteiten

3.2.1. Beleid

- 46 Vragenlijst van het Europees evaluatieproject van het fietsbeleid Bypad (Bicycle
Policy Audit) voor Brussel (met resultatenoverzicht) en het hieruit voortkomende
Fietsactieplan 2004-2006 .
2002, 2004 2 stukken

- 47 Persdossier van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering over de heraanleg van de Wetstraat op 25 juni 2003, met documentatie.
2003 3 stukken
- 48 Dossier inzake de organisatie van het Fietsforum – een Totaalplan Fiets voor Brussel, georganiseerd ism Gracq en European Union Cyclists' Group op 27 november 2004.
2004 1 omslag
- 49 Beleidsplan voor de fiets/ fietsplan 2005-2009 van het Ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken, met aantekeningen en nota's met opmerkingen op de ontwerpnota en op het regeerakkoord.
2005 1 omslag
- 50 Programma van het fietscolloquium, in het kader van het fietsbeleidsplan 2005-2009, op 7 maart 2006.
2006 1 stuk
- 51 Memorandum voor de gemeenteraadsverkiezingen 8 oktober 2006.
2006 1 stuk
- 52 Studie 'Bewegwijzeringscode van de Brusselse Gewestelijke fietsroutes' (Fase 3, oktober 2006), uitgevoerd in samenwerking met Gracq in opdracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
2006 1 stuk
(Onvolledig)
- 53 Dossier inzake de deelname aan de conferentie Velo-city van 12 tot 15 juni 2007 te Munchen.
2007 1 omslag

3.2.2. Educatie/ vorming

- 54 Documentatiedossier van de sensibilisatiecampagne 'Opgepast: dode hoek!' van de Fietsersbond.
2001 1 omslag
- 55 Dossier inzake de sensibilisatiecampagne 'Senioren: veilig op de fiets'.
2001 1 omslag
- 56 Ingekomen persmap van de persconferentie over het educatief lesproject 'Opgepast: Dode hoek!', met geleidebrief.
2002 1 stuk
- 57 Dossier inzake de voorbereiding van een les voor het lager onderwijs [in de Eikenboomschool in de Graystraat] over fietsen.
2004 1 omslag
- 58 Folder 'Fit Fitter Fiets dagelijks fietsen' ter promotie van het gebruik van de fiets en pamflet 'Tips voor méér respect voor de fietser'.
z.d. 2 stukken

3.2.3. Manifestaties en acties

- 59 Dossier inzake Dynamobile 2003 van 18 tot 27 juli 2003, met gelegenheidstoespraak Piet Slosse voor de Fietsersbond.
2003 1 omslag
- 60 Stukken betreffende deelname aan de wielervedstrijd Parijs-Brussel op 13 september 2003, ism Pro Velo en Cracq, waarbij Fietsersbond een standje openhoudt.
2003 3 stukken
- 61 Stukken inzake de organisatie van de Binnenband op 16 mei 2004, ter afsluiting van de week van het fietsevenement Dring Dring.
2004 1 omslag
- 62 Dossier inzake de herdenkingsactie van een dodelijk fietsongeval op 19 augustus op de kleine ring.
2004 1 omslag
- 63 Dossier inzake de organisatie van Binnenband/ Brucyclons op 8 mei 2005.
2004-2005 1 pak
- 64 Stukken inzake de deelname aan de Week van Vervoering van 15 tot 22 september 2005.
2005 1 omslag
- 65 Persmap en pamflet van de actie 'Met de fiets naar school' tijdens het fietsevenement Dring Dring van 14 tot 24 mei 2006.
2006 2 stukken
- 66 Stukken inzake de organisatie van de fietstocht Cycle for Life.
2006 4 stukken
- 67 Dossier betreffende de voorbereidende fase voor de organisatie van een nationaal en Europees fietsevenement in 2007.
2006 1 omslag
- 68-70 Dossiers inzake de organisatie van BicyCity op 6 mei 2007.
2007 3 omslagen
- 71 Dossier betreffende de organisatie van BicyCity 2007.
2006-2007 1 omslag
- 72 Dossier betreffende de financiën van de BicyCity 2007.
2007 1 omslag
- 73 Eindverslag inzake BicyCity op 6 mei 2007.
2007 2 stukken

- 74 Dossier inzake de organisatie van het nationale fietsevenement BicyCity, georganiseerd door GRACQ en de Fietsersbond Brussel, op 6 mei 2007 te Brussel (van Caroline Wouters, werkzaam voor BicyCity).
2006-2007 1 pak
- 75 Stukken betreffende Dynamobile van 20 tot 29 juli 2007.
2007 1 omslag
- 76 Lijst met overzicht van de activiteiten van de Fietsersbond en verslag van voorbereidingsvergadering en nota van het project 'Kroon te fiets' van Bral tijdens de Week van Vervoering van 16 tot 22 september 2007.
2007 3 stukken
- 77 Folder met deelnamekaart voor de wedstrijd 'Winkelen per fiets, parking voor niets!' van 22 september tot 8 november 2007, en adreskaartje van de contactpersoon voor de organisatie van deze wedstrijd bij Gracq.
2007 2 stukken
- 78 Pancartes gebruikt bij een actie voor bewustmaking van fietsers voor het gebruik van hun fietsverlichting, in samenwerking met Gracq.
z.d. 3 stukken
- 79 Pamflet 'Rode kaart voor foutparkeerders!' om foutparkeerders bewust te maken van hun gedrag.
z.d. 2 stukken
- 80 Flyer met gebedstekst 'Onze Auto, die in de hemelen zijt!', ter gebruik bij een actie.
z.d. 1 stuk

3.2.4. Vertegenwoordiging

- 81 Convocatie voor de vergadering van de sportraad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, met bijlagen.
2006 1 stuk
- 82 Verslag van de vergadering van de Fietscommissie van Vorst en van de door de gemeente Vorst georganiseerde vergadering waarop de heraanleg van de Prinses Marie-Henriette straat wordt voorgesteld.
2006 2 stukken

3.2.5. Perswerking

- 83 Pers communiqués (ism GRACQ).
2005-2006 4 stukken
- 84 Stukken inzake M2, nieuwsbrief van Fietsersbond Brussel.
2002-2004 1 omslag

3.2.6. Documentatie

85	Documentatie (persknipsels) fiets algemeen en Fietsersbond Brussel.
2003-2007	1 omslag
86	Documentatie (persknipsels).
2006-2010	1 pak